Poštnina plačana v gotovini. Maribor, četrtek 15. julija 1937 Štev. 158. Leto XI. (XVIII.)

MARIBORSKI VEČERNIK JUTRA

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Leto dni bratomornega boja

Pojutrišnjem poteče leto dni, kar je na pirenejskem polotoku, na staroslavnih iberskih tleh, vzplamtela silno krvava in uničevalna bratomorna borba. Ob prvih pričetkih španske državljanske vojne se je morda zdelo, da bo to uničevanje in razdejanje trajalo komaj dva do tri mesece. To pričakovanje bi se bilo najbrže obistinilo, če bi Španija ne bila v tem silno pomembnem kosu sveta, ob prehodu iz Atlantika v Sredozemsko morje, ampak kje tam gori na severnem tečaju. Bojazen, ki se je vseboj pojavljala, da bi se ta španski požar mogel razširiti in vznemiriti vso Evropo, se je uresničila. Bratomorni boj v Španiji je še veliko bolj kakor pred tem Abesinija sprožil sredozemsko vprašanje, saj se je v kompleksu dogodkov in političnih strujenj zarisala glede sredozemskega položaja dvojna možnost: **status quo** — ali pa **novo stanje.** Prizadetost poedinih velesil v tem problemu (Anglija in Francija za status quo, Italija in Nemčija proti) je nujno vodila k dejanski intervenciji v obliki kontrole španskih meja, s katere dejansko likvidacijo pa je doživela ta vmešavajoča se druščina nevmeševalcev popoln polom. Mesto nevmešavanja je Španija in njen narod morala čutiti celo posledice več ali manj neženirane intervencije (Nemčija, Italija!). Vse to nam jasno osvetljuje potek in razplet španske državljanske vojne, katere tragike ne moremo trenutno niti približno zajeti. Španski primer nam še markantneje kakor abesinski daje učinkovit pouk, ki je v svoji večji kompleksnosti še otipljivejši. Ta nauk izstopa posebno vidno na torišču **vojne strategije in vojne tehnike.**

V strateškem vodstvu španske državljanske vojne opažamo namreč **tri faze.** V prvi fazi je bil general Franco, na čigar stran je v pretežni meri stopilo špansko častništvo ter podčastništvo, popolnoma prevladoval in se je zdelo, da se bodo uresničili njegovi računi o kratkotrajni državljanski vojni. V **drugi fazi** je sledilo zbiranje sil z nervoznimi ofenzivnimi sunki v vse smeri. **Tretje razdobje** pa prinaša že rovovsko vojno s kolikor toliko vojno tehničnim izenačenjem. To izravnanje se je vidno razodelo ob borbah za Madrid.

Sporedno s tem razvojem pa je sledila **invazija tujega elementa.** Dočim so si stali v prvi fazi nasproti pretežno španski odredi, se je v naslednjih fazah mesto španskega vrival vseboj v ospredje nešpanski element. To pojavljanje tujcev v španskih borbenih linijah je zlasti glede Italije zadobilo obliko prave **intervencije,** saj se po računih dobrih poznavalcev nahaja danes na španskih frontah okoli 60.000 Italijanov, dočim se je pritegnitev prostovoljcev in borcev drugih narodov izvršila kolikor toliko prikrito in po ovinkih. To pa ne velja samo za živ material, ampak tudi za orožje in druge vojne potrebščine. Tako smo po enem letu španske državljanske vojne doživeli, da se je ta državljanska vojna pretvorila glede preizkušnje ljudi, še bolj pa raznih vrst najsodobnejšega orožja v **miniaturno evropsko vojno.**

To velja zlasti za nauk **letalskih spopadov** v španskem ozračju, ki so kakor preizkuševalnica za letalsko orožje evropskih velesil in kakor svarilo za bodočo vojno. Zračne borbe v španski državljanski vojni kažejo, da so zlasti ruski ter italijanski letalci zelo disciplinirani in spretni v skupinskih napadih in skupinskem manevriranju, dočim so v posameznih napadih slabejši ter neizvežbani. Nemški letalci pa kažejo izredno spretnost v samostojnem napadanju in poedinski obrambi. Španska državljanska vojna pa je tudi izkazala nekatere **napake** v letalstvu raznih držav. **Francoska letala** so se na primer izkazala kot prestara, vendar pa so nepobitno pokazala svojo premoč nad letali Fiat in nad nemškimi letali Henkel. V višinah so Nemci in Italijani okorni, dočim so sovjetska letala v vseh višinah ustrezajoča. Nedvomno so razočarali **večsedežni bombniki** francoskega, nemškega ter italijanskega izvora, ker so premalo gibčni in prehitro pogodljivi. Izvzeta sta pri tem sovjetski bombnik ter najnovejši nemški bombnik »Dornier«, ki ne potrebujeta nikakšnih lovskih ali izvidniških letal. Zelo pa so se izkazala **lovska letala** ne samo radi brzine, ampak tudi radi eksaktnosti izstrelkov. Vrline bombnikov in lovskih letal združuje ruski tip **bombnika »Katjuška«,** ki ga skušajo spopolniti. V grozotah in strahotah španske državljanske vojne so odpovedala mnoga orožja stare vrste in tudi **tanki,** dočim se je letalstvo odločilno uveljavilo in potisnilo v ozadje skoro vse vrste sodobnega orožja. Na Francovi strani se poslužujejo pretežno italijanskih letal (Fiat, Caproni, Savoia), pa tudi nemških letal (Arado, Henkel, Junkerji), na republikanski strani pa uporabljajo pretežno ruska letala (1-15, 1-16, Katjuška), razen tega tudi angleška letala (Fairy) ter francoska letala (Devoitine, Potez in Bloch).

Jasno je, da se je s popolnim uveljavljanjem letalstva razvilo tudi **protiletalsko topništvo.** Posebno so se izkazali nemški protiletalski topovi 88 mm. Dobro so se obnesli tudi mali švicarski avtomatični protiletalski topovi, ki dosežejo 3 do 4 tisoč metrov višinskega strela. Izborni so tudi ruski protiletalski topovi, ki branijo Madrid pred nezaželjenimi poseti iz zraka.

Španski nauk je na vojnem torišču poveličal letalstvo. Pokazal je povsem nov način vojskovanja, ki bo odločilen v bodoči vojni. Obenem pa je ta način vojskovanja tudi razodel vse grozote in strahote, ki jih lahko prinese sodobna vojna.

Španska državljanska vojna je sprožila poleg **sredozemskega problema,** problema novega **vojskovanja** ter nove vojne tehnike tudi celo vrsto drugih vprašanj. Danes je jasno, da ne gre v tej bratomorni borbi za boljševizem ali protiboljševizem, ne za fašizem ali protifašizem, saj so elementi na obeh frontah tako pestri in različni in saj so v ozadju še preveč vidni in otipljivi grobi interesi materialnega značaja poedinih finančnih skupin. Celo to smo v teku leta dni doživeli, da ni toliko zanimivo in važno vprašanje, kdo bo v tej španski državljanski vojni zmagal, ampak **kdo bo tisti, ki bo lahko Španijo dvignil in španski narod preporodil iz globin katastrofe, ki pomeni popolno uničenje in razdejanje Španije in njenega narodnega gospodarstva.**

Darujte za azilni sklad PTL!

Franco ne dobi angleškega denarja!

Kruppovi topovi zijajo nasproti Gibraltarju

LONDON, 15. julija. **V spodnji zbornici so opozicijski poslanci stavili vprašanje radi utrjevanja maroške obale nasproti Gibraltarju in radi Kruppovih topov, ki da se baje tamkaj nahajajo. Narodni poslanec Cocks je zahteval pojasnila, če gre res za Kruppove topove kalibra 16 palcev in za Kruppove težke havbice kalibra 12 palcev, ki so v položaju, da lahko obstreljujejo skalnate utrdbe, ne da bi obstojala možnost, da bi jih dosegli izstrelki iz gibraltarskih topov. V zvezi s tem vprašanjem sta zunanji minister Eden in vojni minister Belisha dala netočen ter nejasen odgovor. Vlada priznava le dejansko utrjevanje istočasno ugotavljajoč, da ni informirana o izvoru in soudeležbi Nemčije pri teh utrdbenih delih in glede izvora topov. Nekateri listi zahtevajo od vlade, da dá parlamentu in angleškemu imperiju v najkrajšem času potrebna pojasnila.**

LONDON, 15. julija. **»Daily Express« poroča, da obsega v poštev prihajajoča baterija tri Kruppove topove po 16 palcev, ki so bili tjakaj postavljeni pred dvema mesecema in ki ne obvladujejo samo Gibraltarja, ampak tudi gibraltarsko cesto in vso maroško obalo. Baterije težkega topništva, ki so bile postavljene s pomočjo italijanskih monterjev, se nahajajo vzdolž vse obale Algecirasa. To postavljenje topov je amerikanska admiraliteta popolnoma točno zasledovala in se nahajajo v posesti važnih fotografskih posnetkov vseh utrdb v gibraltarskem območju. »Daily Herald« poroča, da je City odklonila prošnjo generala Franca za posojilo v višini 75 milijonov funtov šterlingov.**

Besede tako, dejanja pa..?

TOKIO, 15. julija. Politika japonske vlade v kitajskem konfliktu je bila odobrena na kronskem svetu pod mikadovim predsedstvom. Kakor se doznava so se vsi člani kronskega sveta v daljših izvajanjih izrekli za umerjeno politiko. Pred sestankom kronskega sveta je bila sklicana seja vlade, na kateri je predsednik vlade princ Konoye izjavil ter povdaril, da hoče japonska vlada čuvati mir v vzhodni Aziji. Vlada se bo do nadaljnjega sestajala vsak dan. Kakšnega vmešavanja drugih sil v ta spor ne bi bil Japonski zaželjen. Kako pa se bodo v resnici razvijali dogodki, bo pokazala stvarnost.

Japonski min. predsednik princ KONOYE

Duh revolte med Francovimi častniki

SAN SEBASTIAN, 15. julija. Agencija Stefani poroča: Doznava se, da se v vrstah asturskih čet, zlasti med častniki, širi duh revolte. Častniki se ne čutijo več varne v krogu svojih ljudi.

GIBRALTAR, 15. julija. »United Press« poroča, da je bila v Sevilli odkrita zarota Francovih častnikov, ki je bila naperjena zlasti proti generalu Queipu de Llanu. 35 častnikov je bilo ustreljenih, več pa jih pride pred vojno sodišče. Obtoženi in osumljeni so, da so hoteli ubiti generala Queipa de Llana in predsednika burgoške vlade generala Cabanella, razen tega so hoteli odstraniti nekatere druge višje častnike. V koliko je bila zarotna akcija naperjena tudi proti generalu Francu, bo dognala preiskava. Zarota je bila zamišljena v zelo velikem obsegu. Nastala je zlasti radi nezadovoljstva med častniki, ki ima svoje vzroke v privilegijih, ki si jih lastijo general Franco ter njegov ožji krog, dočim so drugi oficirji zelo slabo plačani in razen tega izpostavljeni najrazličnejšim šikanam in zapostavljanjem.

Izjava o konkordatu

Poslanski klub JNS je po včerajšnji seji izdal sledeče poročilo: Poslanski klub JNS je razpravljal na več sejah, katerim so prisostvovali tudi senatorji JNS, o predloženem konkordatu. Po vsestranski razpravi je prišel klub do naslednjega sklepa: Premotrivajoč vprašanje konkordata izključno s stališča splošnih jugoslovenskih nacionalnih in državnih interesov je poslanski klub JNS enodušno zavzel stališče, da se mora položaj rimsko katoliške cerkve v Jugoslaviji urediti s konkordatom med državo in sveto stolico tako, da bodo v skladu z državno ustavo zagotovljeni popolnoma ravnopravnost vseh cerkva in. verozpovedi, medverski mir in trajni dobri odnošaji med državo in cerkvijo.

Žalitev sv. Save

Narodni poslanec Baričević in tovariši so stavili vprašanje na skupščinskega predsednika v zadevi poslanca Tonića, ki je baje na neki seji poslanskega kluba JRZ žalil sv. Savo. Predsednik Čirić je odgovoril, da se to ni zgodilo na seji plenuma in tudi ne na seji kakšnega odbora narodne skupščine, marveč na seji poslanskega kluba, kjer pa so takoj spontano počastili sv. Savo. Interpelanti pa se niso zadovoljili s tem odgovorom ter je poslanec Rašović izjavil v njihovem imenu, da se v zadnjem času pogostoma žalijo narodne svetinje. Če se bo to nadaljevalo, bomo kmalu doživeli, da se bodo jugoslovenski dobrovoljci, ki so prelivali kri za to državo, prikazovali ljudstvu kot največji zločinci. Navajal je celo vrsto sličnih primerov in opozarjal na dogodek, da je neki drugi član vladne večine dejal na neki nedavni seji narodne skupščine, da je že skrajni čas, da se Sokol razpusti. Poslanec Rašović je ob zaključku izjavil, da je res skrajni čas, da se takšne ugleda narodne skupščine nedostojne stvari energično preprečijo.

11 : 10

Na včerajšnji seji odbora za proučevanje konkordata je bil osnutek konkordata odobren v načelu z 11 proti 10 glasovom. Zanimivo je, da je glasoval proti tudi predsednik tega odbora dr. V. Janjić in narodni poslanec Lazarević, ki sta oba člana JRZ.

Interpelacija

Na včerajšnji seji narodne skupščine je skupščinski predsednik Čirić sporočil, da bo resorni minister odgovoril na interpelacijo poslanca Milana Mravljeta o postopanju državnega tožilca v Ljubljani v zvezi s preiskavo o smrti akad. Dolinarja, čim pride interpelacija na dnevni red.

Sokolstvo

Murska polje v sokolskem taboru

V naše sokolske vrste je prišel nov borben duh. Kakor vse sokolske prireditve Murskega okrožja tako je tudi telovadni nastop v Veržeju po udeležbi sokolstva in narodnega občinstva pokazal, da je sokolska ideja živa in trajna in da se okoli nje zbira vse, kar čuti jugoslovensko.

Z državno zastavo na čelu so krenili veržejski sokolski oddelki na kolodvor, kjer so pri popoldanskem vlaku sprejeli goste, nakar se je razvila nenameravana sokolska povorka z državno zastavo in ljutomersko godbo na čelu. Ob pozdravljanju kmetskega prebivalstva je prikorakala na telovadišče veržejskega Sokola, ki je bilo okrašeno z državno trobojnico, pred vhodom in na telovadišču pa so vihrale velike državne zastave.

Nastop je otvorila moška in ženska deca (35, ki je pod vodstvom br. Kozarja in Rosa izvedla ljubke dobro naštudirane proste vaje. Moški in ženski naraščaj (32), ki sta ga vodila br. Ros in s. Nemčeva, je strumno izvedel proste vaje. Pri raznoterostih je nastopila moška deca (16), ki jo je vodil br. Kozar. Izvedla je nekaj ljubkih točk s palicami in vžigalničnimi škatljicami. Načelnica s. Rosova je nastopila z žensko deco in naraščajnicami (24), ki so prav spretno izvajale »konjičke«. Pri orodju so nastopili člani na drogu, moški naraščaj pa s skokom v raznih kombinacijah. Pri orodju smo videli močno številčne vrste in mnogo mlajših dobrih telovadcev, ki so pokazali nekaj lepih vaj. Nastop članov in članic (66) je bil zelo dober. Nastop je zaključil pozdrav vseh telovadečih oddelkov domačega društva (64), ki so strumno in veselih lic ob sokolski koračnici z državno zastavo na čelu prikorakali na telovadišče, nakar je nagovoril in pozdravil vse goste društveni starosta br. Kozar. Svoj toplo prežeti govor je končal s pozivom, da zakličejo vsi prvemu staršini Nj. Vel. kralju krepki zdravo, nakar je godba intonirala državno himno, nata pa sokolsko »Hej Slovani«, ki jo je pelo vse občinstvo. Mnogo tihega dela je pokazalo vztrajno delo naših Veržejčanov, čestitamo pa društvenem načelniku br. Rosu in načelnici s. Rosovi, da sta s svojim delom dosegla tako lepe uspehe, na kar smo vsi ponosni. Le naprej. Zdravo!

—ko.

Domači razgledi

Tržne cene na mariborskem trgu

Mestno tržno nadzorstvo, ki kontrolira cene na mariborskem trgu, je objavilo naslednje poročilo glede cen na mariborskem trgu:

Paradižniki kg 6 do 8 Din, novi krompir 2 do 3 Din za kg, kumerce komad 1 do 5, za vlaganje 3 do 6 Din za kg, luščen grah 5 do 7.50 Din za liter, čebula 3 do 4 Din za kg, česen 5 do 7 Din za kg, fižol v stročju 3 do 5 Din za kg, zelje 3 do 5 Din za kg. — Sadje: Breskve 12 do 16 Din, črešnje 7 do 10, črnice 1.50 do 2.50 Din za liter, grozdje 18 Din za kg, hruške 10 do 12, jabolka 10, maline 5 Din za liter, marelice 10 do 16 Din za kg, orehi luščeni 20 do 22 Din, ringlo 4 do 6, suhe slive 8 Din. — Žito: ajda 1.25 Din za liter, ajdovo pšeno 3—4 Din, fižol 1.50—3, ječmen 1.25—1.50, koruza 1—1.50, oves 0.75—1.25, proso 1.50, proseno pšeno 3—4, pšenica 1.50—1.75, rž 1.50—1.75 Din za liter. — Ribe: belice 9—10, morske ribe od 12 do 38 Din za kg. — Mlečni izdelki: čajno maslo 26—28 Din za kg, jajca, komad 40—75 para, kuhano maslo 28 Din za kg, mleko 1.50—2 Din za liter, domači sir kg 8 Din, smetana liter 8—10 Din, surovo maslo 20—24 Din za kg. — Perutnina: gosi komad 28 do 40 Din, kokoši 20—25, piščanci par 18 do 60, purani 35 do 45, domači zajci 4 do 30 Din komad. — Krma: sladko seno 30—35 Din za 100 kg, pšenična slama 100 kg 27 Din. — Mesne cene: teletina 6 do 12, svinjsko meso s kostmi kg 11—12, brez kosti 12—13, pljuča 6—8, jetra 6—7, reberca 9—10, svinjska glava z jezikom 5—6 za kg, ledvice komad 2—3, svinjske noge komad 1—2 Din, pljuča 6—7, slanina 12 do 13 Din za kg.

Gospodarske beležke

Na torkov živinjski sejem v Mariboru dne 13. julija je bilo prignanih: 13 konjev, 14 bikov, 166 volov, 523 krav, 36 telet, skupno 752 repov. Povprečne cene so bile: debeli voli 4—4.50, poldebeli 3.50—4.80, plemenski voli 3.25—4.50, biki za klanje 3.50—4.30, klavne krave debele 3.60—4.75, plemenske krave 3—3.75, krave za klobasarje 2.25—3, molzne krave 3—3.50, breje krave 3—3.40, mlada živina 4—5.50, teleta 4—6.75 din za kilogram. Prodanih je bilo 440 repov. Mesne cene: volovsko I. vrste 10—12, volovsko meso II. vrste 8—10, meso bikov, krav in telic 6—12, telečje meso I. vrste 10—12, telečje meso II. vrste 8—10, svinjsko meso sveže 10—14 din za kg.

Zopet največ Slovenija! Davčni oddelek finančnega ministrstva je šele zdaj objavil statistični pregled o banovinskih dokladah za vse banovine, kar omogoča tudi končno primerjavo. Iz statistike je razvidno, da plačuje še nadalje najvišje banovinske davščine Slovenija. Seveda pa doklada na drž. neposredne davke še ne obsega vseh banovinskih davščin. Po banovinah je bilo v koledarskih letih 1936. in 1935. pobranih ban. doklad:

	1936 v milj. din	1935 v milj. din	+ ali —
Beograd	15.1	17.1	—2.0
Moravska	13.1	12.5	+0.6
Vardarska	8.2	7.7	+0.5
Zetska	4.5	4.7	—0.2
Dunavska	15.8	13.9	+1.9
Drinska	10.9	8.3	+2.6
Vrbaska	5.2	4.4	+0.8
Primorska	3.8	3.8	—
Savska	43.7	36.9	+6.8
Dravska	**44.4**	**45.4**	**—1.0**
Skupaj	164.7	154.5	+10.2

Nova pšenica za 40 Din dražja od lanskoletne. Dovoz nove pšenice na tržišču se je v žitorodnih krajih že pričelo. Dovoz je zelo slab in plačujejo trgovci Din 155 baza Tisa. V preteklem letu so v istemu času plačevali za pšenico 110 do 115 Din za 100 kg. Potemtakem je letošnja pšenica že sedaj za 40 dinarjev pri 100 kg dražja kakor lani. Računajo, da kupuje Prizad pšenico za ceno 150 Din za 100 kg.

Rim in Beograd na novi konstruktivni liniji. Tako ugotavlja »Giornale d'Italia« ob priliki desetdnevnega zasedanja italijansko-jugoslovenskega ekonomičnega odbora v Rimu, ki se je 8. t. m. zaključilo. Navedeni list nadalje piše, da so se ob priliki zasedanja omenjenega odbora našle nove smeri za razširjenje gospodarskih odnošajev med obema državama. Novi problemi, ki se bodo pojavili v teku izvajanja gospodarskega sodelovanja, pa bodo prišli na dnevni red zasedanja italijansko-jugoslovenskega ekonomičnega odbora, ki se bo prihodnjič sestal v Beogradu. Po informacijah je dala Italija Jugoslaviji znatne kontingente za uvoz lesa in sicer za okoli 135 milijonov lir letno, nadalje za živino, cerealije in tudi za naše železne rude. Kontingenti so vsi izročeni izključno državi in bo Zavod za pospeševanje zunanje trgovine kontingente razdelil posameznim interesentom. Sedanji sporazum stopi v veljavo dne 15. t. m.

Poravnalni postopek je uveden o imovini **Tomaža Breznika**, trgovca z mešanim blagom v Ptuju.

Kopalci pod policijskim „nadzorstvom"

Beograjska rečna policija je razpolagala doslej samo z dvema motornima čolnoma, ki ju je uporabljala za svoje križarjenje po Donavi in Savi. Tej policiji, ki vrši svojo službo v teh dveh vodah in to samo v območju naše prestolnice, je bil te dni dobavljen še tretji izvidniški motorni čoln. V skrajni sili doseže čoln povrečno hitrost 40 km. na uro in bo na ta način znatno izpopolnil varnostno službo, ki je namenjena v prvi vrsti številnim kopalcem, ki se v poletni vročini hladijo v valovih Donave in Save. Policijski čolni so v stalni pripravljenosti, da priskočijo kopalcem v slučaju potrebe ali kakršnekoli nezgode nemudoma na pomoč.

Sportno gibanje

ISSK Maribor in SK Rapid bosta v nedeljo 18. t. m. odigrala prijateljsko nogometno tekmo, ki se bo vršila na Rapidovem igrišču.

V tekmovanju za juniorsko prvenstvo LNP se bo v nedeljo 18. t. m. vršila prva tekma med SK Železničarjem in SK Ljubljano. Tekma bo na stadionu SK Železničarja.

Prvo finalno tekmo za vstop v nacionalno ligo, ki se bo vršila v nedeljo v Beogradu med Saškom in Jedinstvom, bo sodil madžarski sodnik.

Mitropa cup. Včeraj se je v Budimpešti odigrala tretja tekma drugega kola v tekmovanju za srednjeevropski pokal med Ferencvarosom in dunajsko Vienno, ki se je končala z zmago Madžarov v razmerju 2:1 (2:0). Po izidu te tekme se bosta v semifinalni igri srečala Ferencvaros in Austria na Dunaju. Ta tekma bo določila finalista, ki bo igral z rimskim klubom Lazio.

Tekmovanje za državno nogometno prvenstvo se prične v smislu sklepa u. o. JNS dne 22. avgusta.

Meddržavna plavalna tekma Jugoslavija:ČSR bo 28. in 29. avgusta v Dubrovniku. Pokroviteljstvo nad to prireditvijo je blagovolila prevzeti Nj. Vel. kraljica Marija.

Mariborskim nogometnim sodnikom! V smislu službenih objav v »Službenem vestniku« št. 12, pozivam vse marib. sodnike na plenarni sestanek, ki se vrši v soboto, dne 17. t. m. ob 20.15 pri Zamorcu. Radi važnosti dnevnega reda je sestanek za vse savezne sodnike v Mariboru strogo obvezen. — S. s. Kopič Rado.

DROBNE OD VSEPOVSOD

10.500 km! Rusko letalo »Ant-25«, s katerim je letalec Gromov v spremstvu dveh tovarišev krenil na drugi polet iz Moskve preko Severnega tečaja, je srečno pristalo 115 km vzhodno od Los Angelesa. Rusko letalo je s tem poletom postavilo nov svetovni rekord v poletu na daljavo. Preletelo je namreč 10.500 km ter tako prekosilo svetovni rekord francoskih letalcev Codesa in Rosija, ki sta preletela progo 9.080 km.

Francoski narodni praznik se je proslavil včeraj v Parizu z velikimi slovesnostmi, ki jim je prisostvoval v paradni uniformi romunskega maršala romunski kralj Karol.

Ruždi Aras v Moskvi. V Moskvo je prispel turški zunanji minister Ruždi Aras. Njegov obisk je službenega značaja. Na kolodvoru so ga pozdravili zunanji minister Litvinov ter ministri Litve, Romunije in Bolgarije ter grški odpravnik poslov in druge osebnosti.

Usoda Earhartove zapečatena. Ameriški matični brod »Lexington«, ki je s 60 letail iskal znano ameriško letalko Amelijo Earhartovo se je vrnil ne da bi bili našli letalko, potem ko so jo 11 dni brezuspešno iskali. Lahko se reče, da je njena usoda s tem zapečatena.

Ne pozabi naročnine!

Od opic do podgan

LABIRINT IN OVINEK

Kar vnaprej naj povemo, da v tem primeru nikakor ne gre za kakšne filozofske pojme. Ne gre niti za verski labirint, niti za ovinek, ki vodi k odpuščanju greha. Čisto navaden labirint je to, narejen iz desk ali žične mreže. Zgradili so ga psihologi, uporabljajo ga pa za opazovanje in ugotavljanje živalske inteligence. Prav tako tvaren in konkreten je v tem primeru tudi ovinek, saj gre v resnici za poskusni ovinek, po katerem mora določena žival ubrati pot, če hoče priti do živeža, ki se vabljivo ponuja.

O teh najmodernejših pripomočkih znanstvene živalje psihologije poroča prav zanimivo amsterdamski psiholog J. A. Bierens de Haan (Labirint in ovinek. Poglavje iz živalje psihologije). Dognano je, da se z labirintom te vrste bavijo že skoraj štirideset let. Ta način je iznašel ameriški psiholog Small, ki je leta 1901 iztuhtal nekaj zelo zanimivega. Opazoval in spoznal je, da podgana v svojem prirodnem življenju dan na dan dirja po zavitih, zamotanih in križajočih se poteh in rovih ter da si mora znati v tej zmešnjavi hitro poiskati pravo pot do cilja. Small je na podlagi teh opazovanj sestavil pristroj, ki je bil ves poln takih prepletenih in na vse možne načine zavitih poti, od katerih jih je nekaj peljalo v slepo ulico, po drugih pa je bilo mogoče priti do mesta, kjer je ležala hrana. Po tem, kako hitro so našle podgane svojo pot skozi labirint, je sklepal o njihovi brihtnosti, postavljal korelacije in ustvarjal splošne, za živaljo psihologijo zelo važne in bistvene zaključke.

Nekako takrat, ko je začel Small v Ameriki preizkušati svoj labirint, se je Hobhouse v Angliji domislil nečesa drugega. Psa, ki je bil vajen ljudskih stanovanj, je dal v zaprtem zaboju prenesti v sobo, ležečo v prvem nadstropju neke hiše, ki je ta pes ni niti najmanj poznal. Tam so zaboj odprli in psa izpustili. Njegov gospodar je ostal na ulici in je od tam začel vabiti psa k sebi. V prvem trenutku je planil pes k oknu, se za hip zmedel, takoj nato pa jo je ubral skozi sobna vrata, po stopnicah navzdol, skozi hišne duri in okoli hišnega ogla k svojemu gospodarju. S tem in s podobnimi poskusi je Hobhouse obogatil proučevanje živalske inteligence za novo metodo in za nov problem: ovinek.

Metode ovinka ne uporabljajo raziskovalci živalskega sveta prav pogostoma, pač pa se v veliki meri bavijo s proučevanjem labirinta. Angleži, Amerikanci, Kitajci, Japonci, Čehoslovaki (prof. Teyrovsky v Brnu), Rusi in drugi gradijo labirinte različnih sestavov in pošiljajo skozi nje razne živali. Psi, mačke, opice, ptiči, dvoživke in plazilci se morajo vdati in, hoti ali ne hoti, napraviti svojo preizkušnjo skozi labirint. Deževniki, polži, moljeve gosenice in stonoge se morajo potruditi in premeriti labirint. Najbolj priljubljena žival teh raziskovalcev pa je bela podgana; tako tvori na primer poglavje »Podgana v labirintu« glavni in dobršen del Bierens de Haanove knjige. Lahko si mislimo, da podganam samim to zanimanje in uporaba ni posebno prijetna. Za poizkuse jim na primer iztaknejo (pardon: vzamejo) zdaj oči, drugič jim odrežejo (pardon: amputirajo) levo ali desno prednjo nogo, ob priliki jim pa odstranijo še kakšen drug ud, ki podganam sicer prav dobro služi.

Vse poskusne živali pa se lahko tolažijo in ponašajo s tem, da smejo tekati skozi labirinte prečudnih vrst. Tako imamo na primer tako zvane visoke labirinte, zgrajene v tri dimenzije, vzkrižne labirinte in podobne iznajdbe.

In kaj je uspeh vse te modrosti? V čisto kratki opombi navaja pisatelj té-le besede: Proučevanje labirinta se je samo ujelo v labirint . . . Dobljeni izsledki niso vredni ogromnega truda. Utrudljivo in naporno čitanje razprav o labirintih ne poplača niti za to porabljenega časa. Pač trda sodba, ki jo Bierens de Haanove ugotovitve nemara nekoliko ublažujejo, v celoti je pa vendarle ne razveljavljajo.

Mariborske in okoliške novice

Kako bo izgledal regulirani Glavni trg

K današnjemu komisijskemu ogledu — Enosmeren promet — Spornost prestavitve spomenika — Hišni posestniki: Najpreje uredite tržnico, potem regulacijo Glavnega trga

Danes dopoldne je bila v Mariboru komisija banske uprave, ki je skupno s predstavniki mestnega gradbenega urada proučila načrt za regulacijo Glavnega trga. Predsednik komisije banske uprave je bil dr. Likovič, člani komisije pa inž. arh. Černivec, dr. Stele in inž. Juvan. Interese mariborske mestne občine so zastopali pri komisijskem ogledu predsednik občine dr. Juvan, nadalje dr. Senkovič, inž. Baran, inž. Vončina ter inž. Maister. V komisiji so bili nadalje šef sreskega tehničnega razdelka inž. Vanek, predstojnik mestne policije dr. Trstenjak ter predsednik Društva hišnih posestnikov v Mariboru O. Meglič. Dopoldne se je vršil najprej komisijski ogled Glavnega trga, nato pa so bili povabljeni zainteresirani hišni posestniki h konferenci v mestni posvetovalnici. Po komisijskem ogledu se je sestavil zapisnik, ki vsebuje mnenje strokovnjakov. V smislu regulacijskega načrta bo Glavni trg razdeljen v tri dele in se bodo napravili trije otoki. Najmanjši, ki bo menda okrogel in ki bo meril v preseku 22 m, bo v sredi med Gosposko ulico in drž. mostom, dočim bosta ostala dva podolgovata, in sicer v smeri proti Tattenbachovi in v smeri proti Koroški cesti. Načrt predvideva tudi **mesto za parkiranje avtomobilov,** ki bi bilo od Bergove hiše do Židovske ulice. Glede **prestavitve spomenika** na Glavnem trgu so mnenja različna in bo spomenik najbrže ostal na mestu, kjer je sedaj. Tudi **regulacijska črta** se je že fiksirala, prav tako prometna smer, ki bo enostranska. Končni regulacijski načrt se bo šele izdelal in pride na dnevni red seje mestnega občinskega sveta, ki ga bo moral šele odobriti. **Proti regulacijskem načrtu** so se že sedaj izjavili **hišni posestniki,** ki so mnenja, da se mora najprej rešiti **vprašanje mestne tržnice** in šele potem regulacijo Glavnega trga. Po regulacijskem načrtu bodo morali z Glavnega trga tudi mesarji in drugi prodajalci, ki pa doslej še nimajo določenega mesta.

Iz policijske službe. Za policijske stražnike-pripravnike v III. skupini zvaničnikov pri predstojništvu mestne policije v Mariboru so bili postavljeni: Matevž Ekart, Alojz Gaiser, Jožef Grobler, Rudolf Grušovnik, Ivan Jesih, Maks Kastelic, Jožef Kelenc, Jakob Lah, Ignac Lipovec, Ludvik Meglič in Vid Bohinc. Imenovani so že nastopili svojo službo in je potemtakem mariborska policija pojačena za 11 stražnikov-pripravnikov.

Nočno lekarniško službo imata ta teden Minařikova in Remsova lekarna.

Jasno in toplo vreme napoveduje dunajska meteorološka postaja za danes.

Smrtna kosa. Umrl je na Padričah pri Trstu v starosti 93 let Martin Grgić, bivši posestnik, gostilničar in sodni cenilec. Bil je znan in zaveden narodnjak, vedno napreden in zvesto ob strani tržaškim narodnim voditeljem. Žalujočim preostalim naše globoko sožalje!

Mestno poglavarstvo opozarja prodajalce perutnine na naredbo o odvračanju in trpinčenju živali z dne 9. X. 1909, glasom katere je po določbah §§ 7, 9 in 14 prepovedano perutnini zvezati noge ali jo nositi z navzdol visečo glavo. Na trgu mora biti perutnina v prostornih kletkah ali košarah z mrežo, ki morajo biti zadostno nastlane. Skrbeti se mora tudi, da živina ne trpi žeje, ter jo je treba od časa do časa napajati zlasti v poletnem času. Proti kršilcu tega razglasa se bo postopalo po § 66 zakona o notranji upravi.

Brezsrčnost. Neusmiljeno je pretepal 53letni Jožef H. iz Velike Nedelje svojega 7letnega pastorka Jožefa Lašiča. Za to so izvedeli tudi orožniki, ki so H. prijavili tukajšnjemu državnemu tožilstvu. V prijavi se med drugim navaja, da je H. treščil pastorka z glavo ob zid, in da mu je potem, ko je pričel jokati, potisnil palec v usta. Epilog brezsrčnega ravnanja z otrokom bo pred sodiščem.

Riziko dela. V žagi »Drave« na Meljski cesti je prišel včeraj dopoldne po nesrečnem naključju z roko v žago delavec Franc Pulko, stanujoč v Zlatoličah. Žaga mu je odrezala palec na desni roki. Pulka so nemudoma prepeljali v ambulatorij OUZD, kjer so mu zdravniki nudili pomoč.

Akvaristična razstava na VI. Mariborskem tednu. Uspehi kluba mariborskih akvaristov so znani naši javnosti že po dosedanjih razstavah na Mariborskih tednih. Člani tega kluba imajo mnogo vzorno urejenih akvarijev in terarijev, ki jih bodo razstavili na VI. Mariborskem tednu. Tako bo v veliki sobi dekliške meščanske šole na razstavišču razstavljenih 50 akvarijev z živobarvnimi ribicami in 10 terarijev s strupenimi in nestrupenimi kačami, želvami, kuščarji in drugimi plazilci. Zanimiva bo tudi razstava kaktej in vodnih rastlin, ki je združena k akvaristično razstavo. Na razstavi bodo sodelovali tudi akvaristi iz Gradca.

Mestna podjetja — avtobusni promet sporoča, da vozi mestni avtobus dne 18. t. m. ob 5.40 na vrh Pohorja. Vožnja se vrši samo v slučaju lepega vremena in ob zadostnem številu prijav. Interesenti naj pošljejo svoje prijave najkasneje do 17. t. m. (19. ure) v prometno pisarno mest. avtob. prometa, Glavni trg, tel. 22-75. Vrnitev ob 19.30 od odcepa. Cena v eno smer Din 20.—.

Klubski izlet mariborske sekcije Automobilskega kluba v Rimske Toplice se vrši v nedeljo dne 18. julija t. l. Odhod sicer ni skupen, toda mariborski člani se odpeljejo ob 6. uri zjutraj s Trga svobode. Proga vodi čez Sl. Bistrico - Poljčane - Lemberg - železniška postaja Mestinje - Podčetrtek - Imeno - Kozje - Pilštajn - Planina - Jurklošter - Rimske Toplice (112 km), ki je pokrajinsko zelo lepa. Prihod v Rimske Toplice je predviden ob 10. uri predpoldne. Kopanje na prostem do 2. ure. Potem skupen obed pri «Lipi« v Rimskih Toplicah. Povratek poljuben. Prijave za izlet radi preskrbe kosila z navedbo števila oseb do sobote dne 17. julija opoldne pri tajništvu sekcije Maribor (telefon 2902). Izletniki, ki bi se zakasnili, se peljejo lahko po krajši progi čez Celje (82 km od Maribora). Oni, ki pa želijo napraviti daljšo pot, se peljejo čez Dravograd - Slovenjgradec - Huda luknja - Velenje - Podvin - Žalec - Celje - Rimske Toplice — 139 km. Gostje in prijatelji avtomobilskega športa dobrodošli!

Zopet »bela kuga«... Na posledicah kriminalnega splava je umrla danes ponoči pri Sv. Marjeti na Dravskem polju posestnica Marija Cafuta. Cafutovo so pred dnevi prepeljali v tukajšnji ginekološki oddelek splošne bolnišnice, kjer so zdravniki ugotovili, da je zbolela na sepsi, ki je nastala kot posledica kriminalnega splava, izvršenega po neki babici. Ker je mož pokojne Cafutove izrazil željo, da bi naj njegova žena umrla doma, so jo sinoči prepeljali domov, kjer pa je danes ponoči izdihnila. V svrho točnejše ugotovitve vzrokov smrti je mariborsko državno tožilstvo odredilo obdukcijo trupla Cafutve, ki bo danes popoldne v mrtvašnici na pokopališču pri Sv. Janžu na Dravskem polju.

Nehvaležnost je plačilo sveta. Adolf Vudler, stanujoč na Meljski cesti 58, je prijavil policiji, da je prišel snoči k njemu neki okoli 25 let stari moški ter ga prosil za prenočišče. Vudler je njegovi prošnji ustregel ter mu dovolil, da je prebil noč pri njem v sobi. Ko se je pa Vudler davi zbudil, ni bilo moškega več na spregled in je z njim tudi izginila denarnica, v kateri je bilo nad 250 dinarjev. Za dotičnim moškim poizveduje sedaj policija.

Znižanje vizumskih pristojbin za inozemske obiskovalce letošnjega Mariborskega tedna. Na prošnjo »Mariborskega tedna« je ministrstvo zunanjih poslova priznalo vsem inozemskim obiskovalcem letošnjega Mariborskega tedna znižan vizum za Din 20.— v kolikor seveda obstojajo še vizumi za dotične države. Ne glede na to imajo seveda inozemci, ki prihajajo na Mariborski teden in bivajo v Mariboru ali v Jugoslaviji sploh, najmanj tri dni pravico na kopališki vizum. Izredne važnosti je tudi odločitev ministrstva, da plačajo tudi za avtobusne izlete ne glede na število potnikov za vsak avtobus pristojbino Din 20.—. Spričo velikega interesa, ki vlada za letošnji Mariborski teden posebno v Avstriji, je pričakovati še večje število obiskovalcev kot lani.

Danes ponoči je v Račah gorelo. Posestniku Antonu Damjanu v Račah je danes ponoči zgorelo gospodarsko poslopje, razni pridelki, 19.000 kg sena in trije vozovi. Škoda znaša okoli 50.0000 dinarjev, zavarovan je na 76.000 dinarjev. Radi suma požiga so orožniki A. D. aretirali in ga danes dopoldne prepeljali v zapore tukajšnjega okrožnega sodišča.

Razpisani so natečaji za sprejem gojencev v vojno akademijo ter v sledeče podoficirske šole: artil. podoficirska šola v Čupriji, inženjerska v Mariboru ter strojna v Kumboru. Vsi pogoji za sprejem so razvidni na mestnem vojaškem uradu v Mariboru, Slomškov trg 11.

Posojilo za kabel Maribor—Beograd. V smislu načrta uredbe o financiranju mednarodnega telefonskega kabla Maribor—Beograd se bo najelo za financiranje kabla posojilo pri Državni hipotekarni banki v znesku 267 milijonov dinarjev. Ministrstvo pošte in telegrafa bi vrnilo to posojilo v devetih letih, in sicer po letnih obrokih po 30 milijonov din. To uredbo mora še sprejeti ministrski svet.

Anketa za novi vozni red 1938/39. Direkcija državnih železnic v Ljubljani je sklicala za sredo, 4. avgusta v Ljubljani anketo za novi vozni red 1938/39. Z ozirom na to prosi Tujskoprometna zveza »Putnik« v Mariboru vse občinske urade, tujskoprometna društva, podružnice SPD in ostale tujskoprometne ustanove na območju bivše mariborske oblasti, da pošljejo najkasneje do 25. julija na zvezin naslov utemeljene predloge in želje za spremembo voznega reda, posebno z ozirom na potrebe tujskega prometa.

Direktno od producenta. Kakor prejšnja leta tako bo tudi letos vojaštvo nabavljalo potrebne količine ovsa, sena in slame potom komisijskega nakupa direktno od producenta. Komisije že poslujejo. Vsi pogoji glede prodaje so razvidni pri mestnem vojaškem uradu, Slomškov trg št. 11.

Ptice pevke, mačke, igralne klopi in še drugo. Iz magdal. predmestja smo prejeli s prošnjo za objavo: »Idilični magdalenski park, ki so ga pred leti prenovili in olepšali, je postal v zadnjem času pravo zatočišče mačk, ki se kljub strogim pred pisom svobodno kretajo po poteh in nasadih in lovijo ptice pevke. Razen vrabcev ni videti in slišati v parku nobene ptice pevke. Naj bo temu tako ali tako; res je, da v parku ni več ptic pevk. Magdalensko olepševalno društvo, ki vneto skrbi za čim udobnejši počutek obiskovalcev parka, je pripravilo za starčke, ki iščejo tam oddiha in sence, primerno mizo za kvartanje. Od te mize pa naši častitljivi starčki nimajo mnogo, ker je miza skoro vedno zasedena po mlajših ljudeh, ki jo od jutra do večera okupirajo. Tu kvartajo mladeniči, ker ne vedo kako drugače porabiti svoj prosti čas, medtem ko morajo oni, za katere je miza namenjena, stati ob strani in samo »kibicirati«. Zgodi se celo, da so stari ljudje predmet zasmehovanja in norčevanja. Tik mize je gosta šuma, ki se uporablja v kaj čudne namene in se iz nje širi neznosen smrad. Nasadi in vejevje je polomljeno in je deloma že usahnilo. Ker je magdalenski park res v okras našega mestnega okraja, bi bilo želeti, da se odpravijo tudi ti nedostatki! — Opazovalec.

Vlomilci v slivniški šoli. V šolo v Slivnici pri Mariboru so se vtihotapili doslej še neznani in neizsledeni rokomavhi, ki so v šolski pisarni prebrskali vse omare in predale. Iz nekih kaset, ki so jih našli v pisalni mizi šolskega upravitelja, so odnesli okoli 300 dinarjev gotovine ter nato izginili brez sledu.

Zadnje telefonične vesti

Kaj predvideva angleški kompromis, ki stoji in pade z vprašanjem tujih prostovoljcev

LONDON, 15. julija. Tukajšnji listi se podrobno pečajo z novim kompromisnim predlogom angleške vlade, ki je že bil dostavljen vsem 26 v londonskem odboru za nevmešavanje zastopanim državam. Ta načrt vsebuje navodno sledeče točke: 1. mednarodna kontrola na kopnem ostane in se v svrho učinkovitosti spopolni. 2. Pomorska kontrola, ki so jo doslej izvajale štiri velesile, se nadomesti z mednarodnimi pristaniškimi kontrolnimi komisijami v vseh španskih pristaniščih. 3. Obema strankama se prizna značaj vojskujočih se sil, toda pod pogojem, da se pojem tihotapskega blaga in za uvoz prepovedanih predmetov točno določi ter za obe stranki uveljavi. Oba tabora priznata pravice kontrolnih sil, ki se nikakor ne smejo ovirati. Oba tabora se tudi odrečeta blokadi pristanišč. 4. Vsi ti predlogi stopijo v veljavo, če se obe stranki izrečeta za takojšnji odpoklic tujih prostovoljcev. Odhod bi se izvršil ob mednarodni kontroli in sicer takoj ter brez sodelovanja španskih ladij. Listi povdarjajo, da ta kompromisni predlog z vprašanjem prostovoljcev stoji in pade. To vprašanje je eno najtežjih in je razen tega število drugih težkoč tako veliko, da je komaj verjetno in možno, da bi se s tem načrtom prebrodila vsa problematičnost španskega nevmešavanja.

Nova srdita bitka pri Tientsinu

ŠANGHAJ, 15. julija. Tik pred polnočjo je nastala v bližini Tientsina nova bitka med Kitajci in Japonci. O poteku bitke se niso mogle doznati nikakšne podrobnosti. Streljanje s puškami, strojnicami in topovi je trajalo do danes zjutraj. Na obeh straneh se vršijo mrzlične vojne priprave. Osrednja kitajska vlada v Nankingu je odredila mobilizacijo vseh zračnih vojnih sil.

60 „špijonov in saboterjev" ustreljenih

LONDON, 15. julija. »Daily Telegraph« poroča iz Moskve, da je bilo ustreljenih te dni v Sibiriji 60 »špionov in saboterjev«. Med njimi je tudi neki knez Budu-Mdvani.

62 ur in 17 minut!

WASHINGTON, 15. julija. **Sovjetski letalec Gromov je po svojem pristanku takoj telefonično poklical tukajšnjega poslanika in mu sporočil, da je rabil za svoj polet preko Severnega tečaja v Ameriko 62 ur in 17 minut.**

O tem in onem

Posebne vagone za Žide! so uvedli na poljskih železnicah. Židovski tisk je sicer protestiral proti temu, vendar pa so oblastva odgovorila, da je to potrebno, da se židovskim potnikom zajamči potrebna sigurnost.

Človek-gorila, ki ima vse karakteristike opice, je bil odkrit v oazi Skura, kamor prihajajo množice radovednih turistov. To čudno stvorenje se neverjetno spretno vzpenja kvišku, ne govori in daje samo neartikulirane glasove. Edini znak civilizacije je dobro poznanje denarja, ki ga prejema od turistov in ki ga takoj izroča neki Berberki, ki ga je bila adoptirala.

Spomnite se CMD!

Sv. Trije Kralji nad Marenb.

V nedeljo, 4. julija je obhajal ta obmejni kraj svojo tradicionalno Ciril-Metodovo veselico. Na predvečer so goreli kresovi, v nedeljo pa je velika državna zastava vabila domačine iz daleč okrog raztresenih hiš in pa goste na narodno slavje, ki je obenem imelo namen, nabrati kaj prispevkov za novo šolo, ker se dosedanja nahaja v navadni kmečki sobi in jim postaja pretesna za rastoče število šolskih otrok, tako da bo treba dvorazrednice. Veselica je bila lepo pripravljena — vsa čast domači CM podružnici in njenemu agilnemu tajniku g. V. Kolarju, njegovi gospe soprogi ter drugim pomagačem — prostor pred šolo je bil okrašen, številni šotori so nudili jedačo in pijačo. Tudi planinska maša je bila. Služil jo je marenberški kaplan g. Duh ter v primernem nagovoru tolmačil cerkveni in narodni pomen obeh slovanskih apostolov. Nato se je razvila preprosta veselica, živahen dirindaj, ob strelišču, ki ga je upravljal g. Terčak, pa ob srečolovu, kjer sta Kolarja, oče in sin, pridno vrtela kolo in delila praktične dobitke, same darove mariborskih trgovcev, Nabavljalne zadruge, tudi iz Marenberga in Mute so prispevali. Domača godba je pridno svirala, da je mladini hitro nabrusila pete. In marenberški Slavčki so pod vodstvom g. šol, upravitelja povzdignili s svojim ljubkim petjem splošno razpoloženje. Škoda, da ni bilo več gostov, zlasti Maribor se je slabo izkazal, čeprav je res, da je bila ona nedelja večstransko zasedena. Znova prosimo in pozivamo našo narodno javnost, da se čim bolj zanima za našo severno mejo ter išče koristne stike z osamljenimi našimi mejaši.

Poljčanske novice

Na sokolski tomboli se je v nedeljo pri Mahoriču zbrala množica ljudstva od blizu in daleč, da proskusi svojo srečo. Kar se glavnih dobitkov tiče, lahko trdimo, da je bila sreča naklonjena najpotrebnejšim. Kolesa so dobili: Mesarič Andrej iz Pekla, Kovačič Jože iz Čretnika in Maculi Franc iz Hošnice. Dalje so zadeli: Rebernakova vrečo moke, Ramšak iz Poljčan plug, Lorenčak iz Sp. Poljčan drva in Šramelj Lojzka iz Pragerskega premog. Bilo pa je še tristo manjših dobitkov. Kljub nenadnemu nalivu s točo je ljudstvo vztrajalo do konca. Vsem, ki so kakorkoli pripomogli k lepemu uspehu, najlepša hvala. Zdravo!

Marenberške novice

V Marenberg prihajajo letoviščarji. Mnogim letoviščarjem, ki so lani letovali v Marenbergu, je pri nas zelo ugajalo. Letos so se spet vrnili, da prebijejo počitnice v našem idiličnem trgu. Večina gostov je iz Avstrije, ki posebno radi prihajajo k nam radi raznih dobrot, ki so v Avstriji posebno drage.

Dihurji. Te dni so se neznani uzmoviči spravili na piščance. Ukradli so podpregledniku finančne kontrole g. Božiču 12 lepih piščancev, šolskemu upravitelju g. Tomažiču pa 13 piščancev. Oba sta prijavila tatvino orožnikom, ki pridno poizvedujejo za drznimi tatovi.

Šoštanj

Požar je preteklo nedeljo uničil stanovanjsko hišo posestniku Alojzu Čuvarju v Cirkovcah. Poslopje je bilo leseno, ogenj pa je nastal v pokvarjenem dimniku.

Težka nesreča v kamnolomu. Ko je pred dnevi lomil kamenje v svojem kamnolomu posestnik in mlinar Berglez Baltezar v Šaleku, se je nad njim nenadoma vdrla skala ter ga podrla pod seboj. Berglezu je nesreča zlomila levo nogo dvakrat, poleg tega pa je dobil težke poškodbe po telesu.

Celjske novice

Tridesetletnica. V soboto se je zbralo v celjskem »Unionu« 13 maturantov slovenskega letnika 1907 koperskega učiteljišča. Od 20 maturantov sta dva padla v svetovni vojni, eden je umrl, štirje so se opravičili. Razen dveh — eden industrijalec, drugi železniški uradnik — so vsi učitelji. Praznovanja sta se kot takratna profesorja udeležila profesorja Kočtiál, znani filolog — »Brusač« in Šaup s tukajšnje hum. gimnazije. V prijetnem razpoloženju in iskrenem tovarištvu, ki je bilo tudi v dijaških letih odlika tega letnika, so tridesetletniki obujali vsakovrstne spomine na dogodke, tovariše in profesorje, zlasti na pok. ravnatelja Bežeka, ki je vsem v najlepšem spominu kot človek in vzgojitelj. Končno je bil soglasno sprejet predlog, da se letnik sestane vsako leto, ker si ima kot enotna napredna družina dovolj povedati.

Ptujske novice

Požari brez konca. Zopet je zažarelo nebo. V Starešincih je zgorelo posestniku Štefanu Beraniču posestvo in je pri tem živ zgorel 12letni sin Adolf, ki je spal na senu. Našli so njegovo zoglenelo truplo. V Zgornjih Pleterjih je zgorelo poslopje posestnika Martina Drevenška in znaša škoda okoli 30.000 dinarjev. V Apačah je udarila strela v hišo posestnika Kaučiča, ki je zgorela. Škoda znaša okoli 40.000 din. Pri tem je zadobila težke poškodbe domača dekla Marija Pirc. Ubogi ljudje.

Ni miru. Skozi noč odmevajo razni glasovi: krave mukajo, vozila vozijo, čujejo se udarci raznolikega izvora. Ptujčani pa bi radi spali. Potrebno bi bilo, da se preprečijo raznovrstni pojavi kaljenja nočnega miru.

O neki zanimivi zadevi se šušlja v zadnjem času po naše staroslavnem Petoviu. Bogve, koliko je resnice. Morda se v kratkem oglasimo. Hura!

Putnikove novice

Putnikov izlet v Dolomite. »Putnik«-Maribor je v času od 4. do 10. t. m. izvedel enega svojih do sedaj najlepših izletov z luksuznim avtokarom in sicer v kraje nepopisnih prirodnih krasot. Pot je vodila iz Maribora ob divnih koroških jezerih in vzdolž Drave v čarobne Dolomite, ki jih je Louis Trenker tako lepo opisal v svojem delu »Gore v plamenih«. Od Dobbiaca na Toblaškem polju vodi krasna cesta ob kristalnih jezerih, obdanih od visokih, plamenom podobnih gora v kotlino nekdanjega Landra, kjer se nahajajo danes samo še ruševine trdnjave in predvojnih hotelov ter žalostni sledovi krvavih bojev iz svetovne vojne. Znameniti Monte Cristallo se kakor bajka zrcali v prozornem alpskem jezeru. Pot vodi naprej do bajnega gorskega kotička Misurina, kjer so menda koncentrirane vse prirodne krasote, ki jih more nuditi gorski predel. Dalje je izletnike vodila pot v Cortino d'Ampezzo, na Pocol, čez prelaze Falzarego—Pordio—Costalunga v krasote »Rosengartena«, čez Bolzano v Meran ter mimo očaka Ortlerja naprej do švicarske meje pri Reschenscheidu. Zopet v Avstriji so se izletniki divili divjeromantičnim tirolskim lepotam in zanimivostim Innsbrucka. Da bi bila mera užitka polna, so si izletniki ogledali še Zell am See in prešli znamenito cesto čez Großglockner, nakar je pot vodila zopet po Dravski dolini ob Vrbskem jezeru v domovino. Petkrat so se dvignili izletniki na višine nad 2000 m, sedemkrat nad 1200 m in so obšli 10 krasnih jezer. — Z ozirom na izreden uspeh tega izleta in na splošno željo bo »Putnik«-Maribor še letos ponovil ta izlet ter program podaljšal za en dan, tako da bo vodila pot do Münchena in skozi najlepše predele Južne Bavarske do Salzburga. Ta izlet se bo vršil predvidoma od 15. do 23. avgusta in je priporočljivo, da si interesenti že sedaj rezervirajo mesta v avtokaru.

Prijavite se takoj za krasen »Putnikov« izlet z luksuznim avtokarom: **Grossglockner - Zell am See - Salzburg - St. Wolfgang od 18. do 21. julija.** Popolen aranžman le Din 1000. — Prospekti, prijave in informacije: »Putnik« Maribor-Celje-Ptuj.

V Graz vozi »Putnikov« luksuzni avtokar v sredo, dne 21. julija. Vožnja in vizum le Din 100. — Takojšnje prijave pri »Putniku« Maribor-Celje-Ptuj.

Mali oglasi

Razno

Dovoljujem si naznaniti, da sem otvoril v hiši »Trgovske ga doma«, zraven kina Union novo

BONBONIERO

Za obilen obisk prosi Ivo Klarič, »Bonboniera Beograd« Cafova 1. 3872

GOSPODA

sprejmem na stanovanje in hrano. Stritarjeva ul. 37-I. 3870

GOSPODA

sprejmem v vso oskrbo. Koroška c. 32. 3868

IŠČEM DRUŽABNIKA

ali družabnico od Din 5000.— do 10.000 gotovine za takoj. Naslov v upravi »Večernika« 3865

Posest

HIŠICA

občinske kolonije radi selitve ugodno naprodaj. Delavska ul. 65. 3866

HIŠA

z vrtom naprodaj. Pobrežje, Aleksandrova c. 31. 3862

Službo dobi

SLUŽKINJO

pridno in pošteno, k družini dveh oseb sprejmem. Le one, ki znajo samostojno kuhati, naj se oglasijo v trgovini Kravos, Aleksandrova c. 13. 3852

NATAKARSKEGA VAJENCA

sprejmemo. Kino-kavarna. 3864

Sobo odda

SOBO

s hrano oddam. Vrbanova 28, pritličje, desno. 3871

SOBO

s štedilnikom oddam s 1. avgustom. Kettejeva ul. 28. 3867

Lepo opremljeno

SOBO

s posebnim vhodom oddam. Frankopanova 14-I, vrata 6. 3860

LEPO OPREMLJENI SOBI,

velika in mala, v mirnem delu mesta, sončni, oddam takoj, odn. s 15. julijem. — Kopalnica. Naslov v upravi. 3611

Sobo išče

SOBO

s štedilnikom išče šivilja, najraje v magdalenskem okraju. Naslov v upravi »Večernika«. 3871

Službo išče

FANT

star 27 let, abstinent, vojaščine prost, išče kakršnokoli stalno službo. Naslov v upravi »Večernika«. 3973

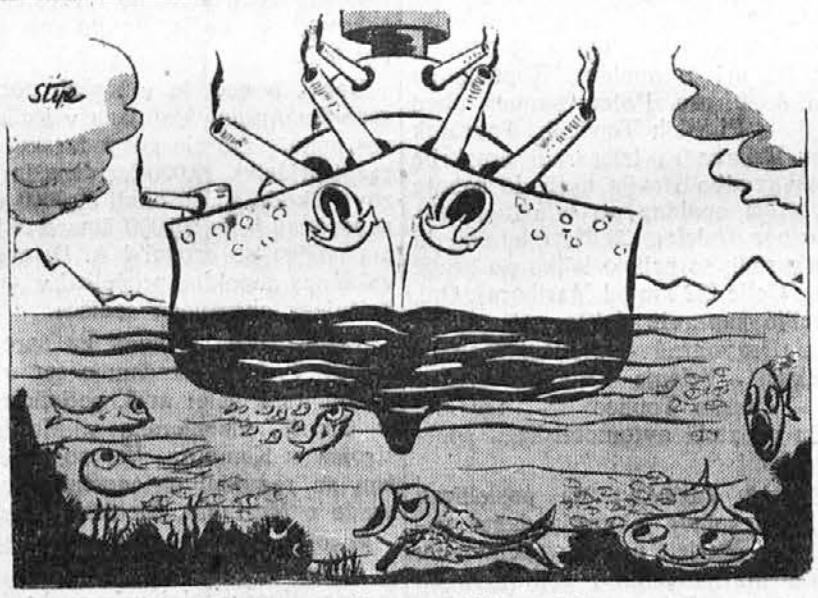

Razgovor rib v španskih vodah.
»Hej, ne približujte se tej vojni ladji, ker bodo sicer takoj javili, da so bili napadeni!« — (Iz »Ošišanega ježa«)

Vesela šola.

»No, sinko, kako je pa bilo danes v šoli?«

šoli?

»O, danes je bilo veselo. Gospod učitelj nam je zadajal uganke.«

»Uganke? Kakšno je pa zadal tebi?«

»Od mene je hotel vedeti, koliko je 13 manj 6.«

Sodoma in Gomora

46

Olimpija je sedla zopet k mizi in prijazno gladeč Adelgundi lepe lase, tiho govorila:

»Glej, otrok, v življenju je že tako, da ni nikjer nič pravice. Ubogo dekle, ki se speča z vojakom, zaničuje ves svet, metresam visokih posvetnih in cerkvenih gospodov se pa vse klanja.

Če ukrade siromašen, gladen človek par čevljev ali star dežnik, bi ga ljudje najraje ubili, če pa kdo ukrade milijon, ga isti ljudje občudujejo.

Ravno tako je z ženskami. Postani bogata in vse te bo občudovalo in se ti klanjalo, pa naj si prišla na katerikoli način do bogastva; če pa se ti ne posreči obogateti, boš poginila za plotom in svet bo na te samo pljuval, zakaj, ni je v stvarstvu tako neusmiljene bestije, kakor je človek.«

Olimpija se je počasi razpravljala in je legla v postelj.

»Bili so časi, ko sem verjela v dobroto in v ljubezen«, je govorila. »In ker sem se po tem ravnala, sem uničila samo sebe. Na svetu ni ne dobrote, ne ljubezni. Prava ženska je tista, ki vsa taka nagnjenja premaga in pozna le samo sebe, svojo srečo in svojo korist. Zdaj pa lahko noč, Adelgunda, in stori, kar hočeš.«

Olimpija se je obrnila k zidu in zaspala.

Adelgunda pa je ostala še dolgo za mizo, zatopljena v svoje misli. Vstala je šele, ko se je že zunaj danilo. Na njenem obrazu pa ni bilo več izraza skrbi in žalosti, vsa se je smejala. Notranji boj je bil dobojevan in zmagalo je hrepenenje po užitku, po sijaju in bogastvu nad vsemi pomisleki.

»Saj mi ni odprta nobena druga pot«, je sama sebi v tolažbo govorila Adelgunda. »V kloštru sem se ravno dovolj pokvarila, da nisem za nobeno pošteno delo. Ali gorje vam moškim! Gorje vsakomur posebej, kdor mi pride v roko in gorje vam vsem skupaj!«

Oblečena se je vrgla na postelj in zaspala s pomilovalnim vzdihom: »Ti ubogi stari norec, kako si mi smiliš!«

Z veselim smehom je zjutraj skočila Adelgunda s svojega ležišča in bosonoga skakala, da je Olimpija strme vpraševala, kaj da ji je.

Toda Adelgunda se je samo smejala in objemala svojo prijateljico in norela dalje.

»Posodi mi kako obleko svetle barve«, je prosila in se kakor mačica laskala Olimpiji ter jo gladila. »Svetlo, lahko obleko bi rada. Vem, da bi s v taki svobodnejše gibala in bila živahnejša, če pride tisti stari Italijan.«

»Kako si se odločila?« je radovedno poizvedovala Olimpija. »Tako dobre volji si . . .«

»Poskusiti hočem svojo srečo!« je zaklicala Adelgunda. »Odločitev pa ni v mojih rokah. Toda pusti me in nič ne sprašuj.«

(Dalje.)

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani. Odgovorni urednik MAKSO KOREN. Za inseratni del odgovarja SLAVKO REJA. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik ravnatelj STANKO DETELA, vsi v Mariboru.